

Line-up:

Prolog
0.00—1.50

Přípravy
1.50—7.50

Na místě
7.50—11.50

Procedura první: inhalace
11.50—22.50

Mezi procedurami
22.50—29.10

Procedura druhá: terapie tmou
29.10—34.10

Mezi procedurami
34.10—35.50

Procedura třetí: masáž lávovými kameny
35.50—39.40

Mezi procedurami
39.40—45.20

Procedura čtvrtá: klimatoterapie
45.20—53.40

Mezi procedurami
53.40—61.00

**Procedura pátá: solná koupel
s esenciálními oleji**
61.00—74.00

Fragment: Kouzelný vrch

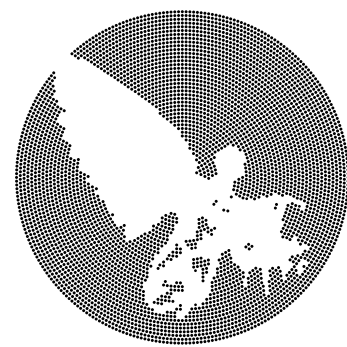
„Naléhám na vás: Dbejte na sebe! Buďte hrdý a neztrácejte svou osobnost v lásce k cizím! Vyhněte se tomuto močálu, tomuto bahníku, tomuto ostrovu Kirčinu, na němž nemůžete beztrápně přebývat, poněvadž nejste dosti Odysseem. Dejte pozor, budete chodit po všech čtyřech, už teď se kloníte na přední končetiny, brzy začnete chrochtat! — Pravím vám, chraňte se!“ Humanista vrtěl při svém tichém napominání naléhavě hlavou. Pak umkl se svráštělým obočím a se sklopenými očima. Bylo nemožno odpovědět mu žertem nebo vyhýbavě, jak to Jeník Castorp dělal a jak na to také v této chvíli na vteřinu pomýšlel. Také on tu stál se sklopenými víčky. Ale potom pokrčil rameny a zeptal se tiše: „Co mám dělat?“ „To, co jsem vám říkal.“ „To znamená odejet?“ Pan Settembrini mlčel. „Chcete tím říci, že mám jet domů?“ „Radil jsem vám to hned prvního večera, inženýre.“ „Ano, a tenkrát jsem byl volný, tehdy jsem to mohl udělat, ačkoli se mi zdálo nerozumnost, abych hned prvního dne zahodil pušku a zbaběle utekl, jedině z toho důvodu, že mi zdejší vzduch nesevědí. Ale od té doby se stav věci přece jen poněkud změnil. Mezitím se konala prohlídka, při níž mi dvorní rada Behrens jasně a zřetelně řekl, že se mi nevyplatí, abych jezdil dolů, že bych sem zakrátko musil znovu narukovat, a budu-li dál žít dole v rovině jako doposud, že půjdou celé mé plíce k čertu.“ „Já vím, teď máte v kapse vysvědčení.“ „Ano, pravíte to tak ironicky... ovšem, s tou pravou ironií, která není nikdy nesrozumitelná, nýbrž která jest přímým a klasickým prostředkem mluvy a jejího umění. Vidíte jak si pamatuji vaše slova. Ale chcete si vzít odpovědnost za to, že mi i přes tuhle světelnou fotografii a přes výsledek prohlídky radíte, abych je domů?“ Pan Settembrini okamžik váhal. Na to se napřimil, pozdvihl oči, upřel je černě a pevně na Jeníka a odpověděl s důrazem, který nebyl bez divadelního efektního nádechu: „Ano, inženýre. Chci za to odpovídat!“

Thomas Mann: *Kouzelný vrch*
(*Der Zauberberg*), 1924.

Sedimenty, diagnózy, wellness

Uvedení
5., 6. a 7. června 2020

Ateliér intermédií
FaVU VUT
realizace

HaDivadlo

Sezona 45: Zdroje

text a realizace:
Ateliér intermédií FaVU VUT

Antonie Bernadová
Judita Levitnerová
Kristýna Gajdošová
Oskar Helcel
Martina Valchářová
Monika Rygálová
Tereza Vinklárková
Vojtěch Kunderát
Pavel Sterec
Marika Volfová
Petr Nápravník
Michal Mitro
v externí spolupráci
s Bernardetou Babákovou (DIFA JAMU)

hudba:
Jonáš Svoboda

„My dobyvajíme, ty dyshish!“

Rozhovor s kolektivem Ateliéru intermédií

Jak přitekla v přípravě projektu možnost zabývat se specifickým prostředím bývalého potašového dolu v Bělorusku? Proč Bělorusko? A proč potašová sůl? Co to všechno propojuje dohromady?

Pavel: Na začátku každého společného projektu, který v ateliéru děláme, je, že jej někam situujeme – mentálně, v čase, ale i geograficky. Dozvěděli jsme se o státní speleologické klinice v Solighorsku. Jeden zahlédnutý obrázek na internetu stačil vyvolat minimální nutný zájem k dalšímu průzkumu, který zájem dále prohluboval. Klinika v sobě spojuje ostalgie východní Evropy, bezčasí plicní kliniky Mannova Kouzelného vrchu, ale zároveň ezoterii solných jeskyní pozdního kapitalismu.

Bernardeta: Taky tam byl, myslím, zájem o příběh uzavřeného dolu a proměny místa i společenských vztahů v závislosti na ukončení těžby a revitalizaci. Líbil se nám obraz chodeb, ve kterých se teď místo upracovaných horníků prochází wellness klientela.

Co by bylo jinak, kdybyste se společně vydali na místo fyzicky – a ne jen virtuálně nebo mentálně, fiktivně, snově?

Antonie: Text hodně reflektuje naše představy o postsovětském Bělorusku – myslím (doutám), že by byl méně šablonovitý a vystupovalo by v něm více prokleslejších postav. Je to hodně vidět v našem vnímání sanatoria, nejdřív to byl jenom poklop v zemi, kterým se sestupovalo přímo do podzemí, pak se nad ním objevila velká tmavá budova ve stylu socialistického realismu a po konfrontaci se záběry z google street view se přetransformovala v postmoderní prosklený komplex.

Judita: Ke stereotypům, kterých se v textu hodně držíme, bychom pravděpodobně měli tendenci zaujmout jinou pozici. Myslím ale, že v kontextu divadla je dobře, že nepřinášíme nějakou zkušenost odjinud, ale jsme na stejné úrovni jako diváci a můžeme snít společně.

Jak se podle vás projevuje absence materiálního kontaktu s vyhraněnou (nejen tělesnou) zkušeností přímo v textu – při jeho konstruování a jeho montáži?

Antonie: Je to taková koláž zážitků přetransformovaná do jiného prostředí a postav. Odposlechnuté rozhovory, články z diskuzních fór nebo zkušenosti z lázeňských ozdravných pobytů.

Sci-fi autorka Ursula Leguin píše, že autoři a autorky fikce zachází do nejmenších detailů v konstruování fiktivní reality, aby mohli čtenářům předat svou pravdu. Protože jsme mohli nechat celý příběh odehrát pouze v naší kolektivní představivosti, více či méně vzdálené od reality, mohly vzniknout postavy a události, které nenápadně poukazují na dilemata a problémy naší každodennosti.

Pavel: Většina textu by byla tak jako tak napsána před plánovanou cestou a konfrontací s reálnými místy měla určité pasáže pouze prokreslit. Současný text jako by byl obrazem v nižším rozlišení. Menší počet pixelů může být paradoxně výhodou, když orientuje čtenáře/diváka na celek... možná by fyzická cesta neměla ani tolik vliv na text, jako na naše prožívání toho textu.

Bernardeta: Vybavuje se mi paralela s tím, co píše Roland Barthes v Říši znaků; Japonsko, o kterém píše, neexistuje. Ačkoliv ho spisovatel osobně navštívil, jeho eseje nejsou cestopis nebo přehlídka fotografií z dovolené. Přibližně tak bych popsala i naši zkušenost. Chtěli jsme se nějak vystavit a nechat na sebe působit do jisté míry exotický prostor, plný symbolů, o které máme zájem.

Které zdroje inspirací a informací i jakého druhu a formy byly ve hře?

Pavel: Vycházíme z prepperských fór, reklam na outdoorové produkty, wikipedických hesel, provozních řádů, návodů na simulaci nemoci, lékařských skript, příbalových letáků, VR fotografií z kliniky, záznamů procházek v terénu za pomoci google street view, ale i společných cvičení zaměřujících se na popis haptických zkušeností v kontaktu s horninou na ateliérovém výletě do Blanska nebo pokusů o real time crowdové psaní ve sdíleném dokumentu. Zdrojové útržky infotainmentu a trash teorie jsou v několika úrovních přepisovány a propojovány.

Judita: Od začátku jsme dělali cvičení, jak si zdroje hledat. Od odposlouchávání cizích rozhovorů po pročítání blogů. Do textu se ale určitě promítají i aktuální zájmy a podněty od každého z nás.

„Oproštěná“ prezentace textu na scéně míří k zážitku jako při ohledávání instalace, ale vzhledem ke společné konzumaci vyměřeného času s publikem jde, podle určité teatrologické perspektivy, stále o divadlo (neboli živý jevištní tvar). Kam realizovaný tvar cílí? Pryč od divadla (i když je v divadle), k re-vizi divadla, re-flexi divadla, nebo jiné transformaci pevnosti a pravidel? Co otevírá?

Pavel: V něčem se v tomhle uchopení textu vracíme ke klasickému šedesátkovému pojetí intermédií, jako mezery mezi médii (konceptu, kterou jsme jinak opustili, protože zábavnější boje se svádí jinde), ale na jiné úrovni mluvíme o současném textovém vyjadřování na síti. Nejde o počet čtenářů, ale jejich synchronicitu a tenzi mezi soustředěním a rozstředěním pozornosti, jako při výstřelu z brokovnice, jako při čtení zpráv na několika chatovacích platformách najednou. Pokud se čtenář unaví lineárním textem, tak přeskočí k monitoru svého telefonu. Nepřišli jsme experimentovat s divadlem a modernisticky posunovat limity možného, protože tuhle práci už někdo udělal. Po průstřelu scénou futuristy na začátku 20. století je to už plně obsazená nika.

Bernardeta: Snad je to snaha ohlodat formát scénického čtení až na úplnou kost. Taky nás napadlo, že s pomalým otevíráním se kulturních institucí by bylo dobré začít zlehka. V izolaci jsme si četli každý sám doma, tak teď to můžeme zkusit společně v prostředí probouzejícího se divadelního prostoru.

Judita: Celý projekt ve výsledku experimentuje s různými módy čtení. Chtěli jsme zároveň využít něčeho pro divadlo hodně specifického a to je mnohem větší koncentrace diváka než by byla u stejné instalace třeba v galerii, ať už ji směřuje k inscenaci nebo vlastním myšlenkám. Nemožnost jen tak odejít, respektive strukturovat si čas a tempo podle sebe je klíčové v souladu s hlavní linkou příběhu.

Blížíme se ke konci „světů“? K vymírání (i tradic forem, jistot)? Jak byste doporučili se adaptovat – anebo naopak „připravit“? Jak byste definovali v díle tematizovaný motiv prepperství?

Bernardeta: Dobře to vystihuje Vojtova poznámka – „v říjnu začneš pracovat na projektu, jehož tématem je prepperství, v prosinci vypukne epidemie a v únoru lidi vykoupi obchody.“

Zpětně se ta náhoda, kdy se kolektivní text stal nepříjemně aktuální, jeví skoro neuvěřitelně. Nebylo by dobré to ale vnímat jako nějaké podobenství o současné pandemii. Podle mě se v tomhle projektu zrcadlí spíš zostrující se krize budoucnosti, rámovaná obrazem vytěžené planety.

Pavel: Prepperství je úzkost a samota. Odešli jsme do Croatanu.

www. hdivadlo.cz #hdivadlo

Centrum experimentálního divadla, p.o.
ředitel: Miroslav Ošchatka

umělecký šéf: Ivan Buraj
dramaturg: Matěj Nytra
intendantka: Anna Stránská
ekonomka: Nikola Cziglová

herecký soubor:
Cyril Drozda, Mark Kristián Hochman, Miroslav Ukul Kumhala, Agáta Kryštůfková, Jan Lepšík, Marie Ludvíková, Táňa Malíková, Miloslav Maršálek, Simona Peková, Magdalena Straková, Jiří Svoboda, Jiří Miroslav Valúšek, Kamila Valúšková

ferman, produkční: Anna-Natalia Fajnorová
media a pr: Marie Rotnágllová
vstupenky, vzdělávání: Romana Brízová
hlavní pokladní: Sviatana Buyevich
mistr výroby, hlavní technik: Tomáš Nerád
inspicient: Miroslav Ukul Kumhala
mistři světél: Adam Gazárek, Jakub Kubiček, František Kumhala
mistři zvuku: David Fadinger, Karel Fláva Hanák, Pavel Boika
předák jevištní techniky: Roman Švanda
jevištní technici: Adam Krutiš, Michal Matoušek, Mikuláš Utinek
garderoba: Kateřina Kumhalová, Barbora Hortvíková
rekvizity: Eva Pešová, Markéta Hasilová
grafický design a sazba: Nela Klímová
malba: Alexey Klyuykov

Statutární město Brno finančně podporuje Centrum experimentálního divadla, příspěvkovou organizaci. Inscenace se uskutečňují za finanční podpory MK ČR.

HaDivadlo
scéna Centra experimentálního divadla,
příspěvkové organizace

Alfa pasáz, Poštovská 8d, 602 00 Brno

B | R | N | O | J | H O M O R A V S K Ý K R A J | M I N I S T E R S T V O K U L T U R Y

A2 ced